

Subjekt jako událost

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2003](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2003](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 10. 9. 2003
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 10. 9. 2003

Subjekt jako událost

Tak jako Hegel prolomil uzavřenost subjektů, jak je koncipoval Leibniz ve své Monadologii, a zavedl pojmy „zvnějšnění“ a „zvnitřnění“, tak je třeba učinit ještě další krok k jejich definitivnímu zbavení jakékoli „substančnosti“ tím, že je pochopíme jako události. Ovšem tím rozhodujícím krokem bude teprve, když se soustředíme na subjekty jakožto události, tj. když vezmeme vážně, že jde o událostné dění, které neprobíhá v lineárním čase po etapách (po jednotlivých okamžitých jsoucnostech), na které by to dění bylo možno rozdělit, „rozsekat“ (atomizovat), nýbrž děje se celé v každém okamžiku najednou, takže v každé aktuální etapě je v nějakém smyslu a v nějaké podobě každá z již uplynulých, ale také každá z těch etap, které teprve mají nastat, „při tom“. Událost se zkrátka děje v každém okamžiku celá, i když se ve svém celku neukazuje, nýbrž vždy jen ve své aktuální podobě. Ale to, že se neukazuje celá, ještě zdaleka neznamena, že celá není. To by však nemělo být nic překvapujícího, protože existuje mnoho způsobů, jak se za tím, co se ukázalo, vyjevuje něco víc, zejména tedy i to, co se už neukazuje anebo co se ještě neukázalo. „Jev“ je dešifrovaný, vyluštěný, interpretovaný, hermeneuticky „přečtený“ „úkaz“. Subjekt jakožto událost se tedy nikdy neukazuje celý (jakožto celek), nýbrž vždycky jen ve své aktuální předmětné podobě – a tedy nikoli jakožto subjekt. Z toho je celkem pochopitelné, že předmětné (zpředmětnující) myšlení není s to skutečný subjekt v jeho celkovosti pojmut. Jako událost totiž každý subjekt (na nejnižších stejně jako nejvyšších úrovních) jako by z větší části už nebyl nebo ještě nebyl, takže pro něj platí, že víc není než jest. Ovšem to platí jen tehdy, když ono „jest“ chápeme redukovane jako „ukazuje se teď a zde“, tedy ve smyslu „jsoucností“. Naproti tomu ono „jest“ subjektu, které je časově koextenzivní s jeho celkovým trváním (od vzniku až do zániku), je jeho „bytím“. A v tomto smyslu lze o bytí hovořit jen u pravých subjektů (pravých událostí), nikoli o událostech, jejichž zdrojem a garantem jednoty je nějaký vnější subjekt, tj. které samy v sobě nejsou vnitřně sjednoceny.

(Praha, 030910–2.)